

- низку різнопланових моделей, які відображують різні аспекти проектування змісту й профільного навчання технологій у старшій школі;
- 4 педагогічні технології реалізації змісту профільного навчання технологій у старшій школі;
- технологію системного проектування змісту спеціалізацій для профільного навчання старшокласників.

Також визначено:

- стратегічні напрями розвитку технологічної освіти в загальноосвітній школі в контексті взаємозв'язку структури й змісту початкової, основної та старшої школи;
- основні напрями реформування змісту профільної технологічної освіти та необхідність комплексного розв'язання проблем освітньої галузі «Технології»;
- концептуальні положення теорії формування творчої особистості старшокласника у процесі профільного навчання технологій у старшій школі;
- принципи і критерії проектування й розроблення змісту спеціалізацій для профільного навчання технологій у старшій школі;
- зв'язки між окремими спеціалізаціями технологічного профілю й основами наук (фізика, хімія, інформатика, біологія).

Інноваційний зміст профільного навчання технологій у старшій школі, спроектований на обґрунтованій теоретичній основі, сприятиме адаптації й самореалізації старшокласників у сучасному високоінформаційному та високотехнологічному суспільстві, розвитку творчих здібностей, формуванню предметних і ключових компетентностей, свідомому виборі своєї майбутньої професійної діяльності і реалізації набутого творчого потенціалу в ній.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ЗМІСТУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Т. С. Мачача, канд. пед. наук

Формування змісту шкільної технологічної освіти як педагогічної моделі соціального досвіду людства, який є тотожним за структурою, а не за обсягом, людській культурі, взятій в контексті культури організації виробництва ґрунтується на таких методологічних засадах:

- **самоцінність учня.** Кожен учень, не залежно від віку та рівня освіти, наділений здібністю до самоактуалізації – здійснення свого творчого потенціалу. Зміст технологічної освіти не є самоціллю, а засобом розвитку особистості учня;

- **духовно-матеріальні цінності.** Задоволення потреби учнів у творенні духовних і матеріальних цінностей, вияву людської і національної гідності. Зміст технологічної освіти культивує єдність волі, розуму, емоцій та інтуїції учнів через умотивоване виконання особистісно й соціально доцільних проєктів у взаємодії з іншими;

- **пізнання та перетворення дійсності.** Фундаментальним освітнім об'єктом змісту профільного навчання технологій є проектно-технологічна діяльність, в якій усвідомлено здобуваються базові знання, формується предметна проектно-технологічна компетентність та яка інтегрує всі види сучасної виробничої діяльності: від творчого задуму до його реалізації;

- **культура організації виробництва.** Технологічна освіта є складовою організаційного типу проектно-технологічної культури, яка активно формується в усіх сферах сучасного виробництва, а тому основні складові цієї культури (проектування, технологія реалізації, рефлексія) мають бути смислотвірною системою, змістово-процесуальною основою технологічного профілю навчання;

- **розв'язування реальних життєвих проблем.** Культурний розвиток особистості, формування ключових і предметної проектно-технологічної компетентностей передбачає розвиток природних, діяльнісних й особистісних здібностей учнів під час створення соціально й особистісно значущих виробів, реалізації індивідуальних освітніх траєкторій;

- **ключові та предметна проектно-технологічна компетентності.** Контроль, оцінювання й самооцінювання прогресу в навчанні передбачає діагностику нарощення рівнів сформованості операційно-діяльнісної, ціннісно-сислової і соціально-комунікативної компетентностей як складників предметної;

- **соціально-професійне самовизначення.** Технологічна освіта розвиває творчі здібності в спорідненій діяльності, готує до професійного життя, що швидко змінюється, розвиває мобільність, підприємливість, здатність творити виробничу культуру власного народу, держави;

- **об'єктивація оцінки індивідуальних можливостей.** Створення умов для свідомого та адекватного самовизначення щодо подальшого професійного шляху.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ОСНОВ МАШИНОЗНАВСТВА

В. І. Туташинський, канд. пед. наук; О. В. Кохан

Основними результатами фундаментального дослідження з проектування змісту профільного навчання старшокласників стали навчальна програма, посібник «Основи машинознавства» та інноваційна технологія викладання профільного спецкурсу.

У програмі та посібнику розкриваються сучасний зміст спецкурсу «Основи машинознавства» для профільного навчання старшокласників, а також методика його викладання, рекомендації щодо застосування засобів навчання.

Спецкурс складається з інваріантних розділів: «Людина, машини і технічні системи», «Деталі та механізми машин», «Проектування та конструювання машин», «Технології машинобудівного виробництва», «Соціально-трудова і професійна орієнтація», що забезпечують неперервність змістових ліній освітнього стандарту з технологій, а також чотирьох модулів з розроблення та виконання навчальних проектів, які надають можливість розвивати особистісні